

Izhaja vsaki dan.

Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.

Posamične številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Naboru, Novemestu itd.

Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 8. zvečer. — Cene oglasov 16 st. na vrsto petič; poslanice, osmrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON številka 1157.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vse leto 24 K., pol leta 12 K., 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.) Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Ptošno-hranilnični račun št. 841.652.

Rusko-japonska vojna.

(Brzobjavne vesti.)

PORT ARTUR.

LONDON 24. »Standard« javljajo iz Tokija: Glasom zanesljivih poročil od oblegovalne armade se strelja v zadnji čas več ruski obrežni fort na japonske ladje, ako se iste bližajo obali. Nobena ruska ladja ne skuša baje več zapustiti pristanišča, ker so vse poškodovane. Demoralizacija posadke v Port Arturu baje narsšča, tako se baje množijo tudi številni dezertarjevi.

TOKIO 24. Oblegovalna armada izpred Port Arturja poroča, da je bil v ponedeljek po roči protinapad Rusov na japonske čete pred vztočnim Kikvanšanom odbit.

IZ MANDŽURIJE.

Pričakuje se bitke.

LONDON 24. »Standard« poročajo iz Tokija: Razna poročila iz Mandžurije javljajo o neposredno predstojajoči bitki, ki se bo najbrž vršila med rekama Šaho in Hunho.

TOKIO 24. Iz japonskega glavnega tabornja poročajo: Močen oddelek ruskih čet je presenetil japonski oddelek, ko je isti hotel zasesti rusko tabornišče Veitsuku severno od Husientšanga. Japoncem je došlo ojačenje, naker so potisnili nazaj ruski oddelek.

Baltiška eskadra.

PORT SAID 24. Ruska eskadra je došla semkaj. Podvzelo se se shodne mere, da bi se med vožnjo skozi prekop ne pripetila kaka nezgoda.

LONDON 24. »Daily Telegraph« poroča iz Port Saida: Ruske ladje, ki so usidrane v tukajšnjem pristanišču, so oddeljene od drugih ladij ter obdane od ladij, ki jih nadzorujejo. Ruski eskadri se dovoli, da zamore vzeti vode in mase. Hoče se vedeti, da se nahaja v Port Saidu japonski agentje. Nepotrjene govorice poročajo, da je blizu Adena ena japonska križarka.

LONDON 24. »Reuterjev biro« poroča iz Kaneje (Kreta): Ruski mornarji, ki so ostali tukaj od prvega oddelka baltiške eskadre ter so nastanjeni v vojašnici ruske okupacijske armade, se pridodelijo diviziji ruske eskadre, ki pride v petek v Kanejo.

SKAGEN 24. Ruska dopolnilna eskadra je danes zjutraj dplula.

Angleški parnik »Inverness«.

LONDON 24. Glasom nekega »Lloyds« dosepelega poročila se boje, da je angleški parnik »Inverness«, ki je dne 16. oktobra odplul z živili in strelivom v Korejo, padel v roke Rusom, oziroma da se je vsled svojega nevarnega tovara pogreznil.

Pomožni križar »Cuban«.

BAYONNE 24. Govori se, da ruski oklopni križar ukreuje v tukajšnjem pristanišču.

PODLISTEK.

55

Prokletstvo.

Zgodovinski roman Avgusta Šenoe. — Nadaljeval in dovršil I. E. Tomič.

Prevel M. C. — Š.

VI.

Dobro, v nedeljo bo porok. Vedi to. Svatje pojdejo na »Nova vrata« kraj »Popovskega turna«. To sem ti hotela reči, na svoja usta: Pisati ne morem, ker me bolita palca, a po kom drugem bi ti ne smela sporočiti. Umeješ-li?

— Umejem. Sedaj je tudi najbolja prilika.

— Zakaj sedaj?

— Škof Pavel je v sveti deželi.

— Kaj ima škof opraviti pri tem?

— Preden je odpotoval, mi je rekel: Bodi miren. Če se Gričani zaletе va-te, pokaži jim zobe! Če bodo mirni, miruj tudi ti! Na videzu rad, ako se iz-objesti prelija kri. Tako je rekel Pavel.

niššu živila. Povelnik »Cubana« pričakuje ukaza iz Petrograda, hoče-li takaj počakati tretjo divizijo baltiške eskadre.

Angleški parnik uplenjen od Japoncev.

LONDON 24. »Daily Chronicle« poroča iz Šangaja: Angleški parnik »Tungchow« z 30 000 škatlami mesnega ekstrakta je bil dne 23. t. m. med potovanja iz Šangaja v Port Artur uplenjen od Japoncev. Tovor je lastnina rusko kitajske banke ter je bil vreden 260.000 taelov. (Kitajski denar = 4 krone).

Avstrijska državna zbornica.

DUNAJ 24. Ko so bile doslovno predložene došle vloge in ko je naučni minister Hartel odgovoril na nekatere interpelacije, se je nadaljevala debata o vladni izjavi.

Posl. Wolf je v ostrih izrazih napadel ministerskega predsednika, izlasti radi znanega odloka glede zagrebskega vseučilišča, glede italijanske pravne fakultete v Inomostu ter glede slovenskih vsporednic v Šleziji.

Za posl. Wolfom je govoril posl. L. Nassi najprvo o otvoritvi italijanske fakultete v Inomostu, na to je omenjal, da je Trst edino in najprikladnejše mesto za italijansko vseučilišče. Italijani ne odstopijo nikdar od te svoje zahteve. (Pohvala pri Italijanih).

Na to je povzel besedo minister dr. Körber ter odgovarjal raznim poslancem. Govoril je tudi o aferi dalmatinskega namestnika Handela ter isto pojasnil na temelju izvršenih poizvedb. Dr. Körber je naglašal, da ni baron Handel izrekel onih za Dalmatince razširjenih besed; v tem smislu da je izjavil sam baron Handel in mnogo nepriestranskih priči.

Posl. Biankini in Klac sta zaklicala: Škandal, da branite navadno lažnjivec! Dr. Körber je rekel, da se baron Handel vestransko trudi za izboljšanje deželnih interesov dalmatinskih. Ministerski predsednik je uverjen, da je prepričal zbornico, da ni namestnik hotel žaliti Dalmatincev in da jih ni razžalil.

Odlok glede hrvatskega vseučilišča ima namen skrbeti za narsščaj dobrih uradnikov v hrvatskih pokrajinah.

Slušatelji avstrijskih vseučilišč imeli bodo prednost nasproti onim, ki so izvršili svoje študije na zagrebskem vseučilišču.

Na to je minister omenil tudi potrebo slovenskih vsporednic na učiteljskih v Šleziji.

Glede italijanske fakultete je minister izjavil, da ista fakulteta več ne obstoja. Vlada jo je ustanovila kakor provizorij ter nima sedaj povoda, da bi jo zopet vzpostavila, ker so vse stranke s tem zadovoljne. (Pritrditev).

— Ah, jagnje je, ta škof!

— Pravo jagnje! Hvala Bogu, da ga ni tu!

— Res je! Hvala Bo — ali tudi vragu!

— Vse eno. Sedaj me nič ne veže.

— Razun tvoja prisega.

— Nu, da! Zakaj me opominjaš?

— Ker, ko se boš maščeval za se, maščuj se tudi za-me!

— Ob enem?

— Da, ob enem.

— Kako?

— Čuj!

V ta hip je zasijala na oknih stolne cerkve rdeča zora, a iz mraka so se kazale jasnejše slike kamenenih svetnikov, pozlačeni križi, starinski grobovi in gibajoči se ljudje. Zakristan je prišel, da prižge sveče za sveto mašo na najbližjem altarju. Gondinka se je pomaknila bliže ušesu Grge in mu je na tiho šepnila nekoliko besed, na kar je služabnik kapitelski škodoželjno pokrival zobe in rekel: — Hočem. Dobro si rekla.

Stara je smuknila iz spovednice, pokleknila v bližnjo klop, sklenila roki in na-

imenovanje češkega ministra je kroni predlagal sam on, ministerski predsednik, ki je hotel na ta način stopiti v ožjo zvezo z zastopniki češkega naroda ter se sedaj obrača do njih, da omogočijo delovanje v zbornici. Hvaležen jim je, da so prišli k njemu, ako bodo pa opustili obstrukcijo ne ve, vendar se pa tega nadeja. Minister meni, da ni možno rešiti zamotani narodnostni problem, ne da bi se stranke sporazumele. Vlada zamore le zagotoviti, da ne bo žrtvovala nobenega nemškega interesa. Ako prične zbornica resno delati, reši državo mnogih skrbi. Delovanje v zbornici bo zblížalo stranke. Cela država se oddahne, ako se bodo ustavnim potom rešili najhujših zakonov, kakor zakon o polajšanju bede, o italijanski pravni fakulteti in o proračunskem provizoriju. Ministerski predsednik je sklenil z vzklikom: Gospoda moja! Na delo! (Živahna pohvala).

Brzobjavne vesti.

Naknadna državnozbornska volitev.

ČERNOVICE 24. Na današnji dopolnilni državnozbornski volitvi v drugem razredu veleposestva je bil soglasno, z vsemi 78 glasovi, izvoljen deželni poslanec baron Hormuzaki (Romun).

Parnik ponesrečil.

NEW-YORK 24. Parnik »North America«, družbe »Veloce«, ki je odplul v Napolj, je blizu Svobodnih otokov, trčil v neki predmet, ki je plaval po morju. Parnik je zadobil nad vodno črto veliko luknjo ter se je moral z popotniki podati v ladijedelnico.

Sneg v Inomostu.

INOMOST 24. Tukaj sneži nepretrgoma že 30 ur. Promet na lokalnih železnica je ustavljen. Vlazi z Brennerja so od polnoči dalje izostali. Promet s telefonom se vrši neravno. Z Brennerja poročajo o velikih plazih snega, ki so se utrgali. V mestu je smetertja sneg pol metra na visoko.

Sporazumljenje z Italijani?

Govoril dr. Otokar Rybář na občnem zboru in javnem shodu političnega društva »Edinost« dne 6. novembra 1904.

To vprašanje vzbuja te dni mnogo zanimanja oziroma na dogodke v Inomostu. Stari prijatelji in zavezniki so si v laseh. Toliko Italijani, kolikor Nemci se obojni babajo, da so kulturen narod. Kar se je torej te dni dogodilo v Inomostu, se je dogodilo med dvema kulturnima narodoma. To je bila sedaj vedna pretveza, da so bili zložni — proti nam. Sedaj pa so hudo navskrži in tekla je celo kri po inomostskih ulicah. In listi že pišejo: prijateljstva je konec in nikdar več ne bomo hodili skupaj, nikdar več se ne bomo medsebojno podpirali.

guila glavo. Morda je molila, dočim se je Grga Prišlin izgubil iz cerkve, da pohiti na stanovanje kapitelskega sodnika Ivana, ki mu je bil dober prijatelj.

Na temnem »popovskem turnu« se je lesketalo jabalko, podobno zlatu; tako veselo je sijalo solnce ravno po poludnevju prve nedelje po Veliki noči. Szet je bil jasen in kraser, da je človeku srce skakalo od radosti, samo ta temni okrogli grad, ki ga je bil kralj Bela, četrti tega imena, daroval kanonikom zagrebskim že pred sto in več let, da morejo v slučaju nevarnosti zavarovati svoje imetje — samo ta temni grad se je čudno iztical iz zelenila, kakor da se jezi, da ves ostali svet evete in klije. Ta trda strma streha, to stiro silno kameanje, ta črnelukne-strelnice, ta mala okna, zagrajena železnimi križi: so kazala svetu neko strehovito, nemilo lice. Meščani, meneži, da je ves breg Grič njihov, so mislili, da tudi »popovski turen« mora biti njihov; pak, četudi niso javno govorili tega, se je vendar vedelo, da bi ga radi vzeli z naskokom. Kapitelska gosпода pa so bili povsem drugačnih misli in

To bi bilo dobro, če bi bilo — res! Nekateri so tako optimistični, da delajo celo že kombinacije za složno nastopanje z Italijani. Osebito naši bratje Čehi so taki optimisti, ki koketirajo z mislijo sporazumljenja z Italijani, ako bi se ti poslednji res odločili da bi zaupstili Nemce za vselej, ali da bi vsaj nehali biti njihovi zavezniki proti nam. —

Jaz pa moram povedati odkritosrčno, da ne spadam med take optimiste in da ne gojim nikakih nad. Tudi če bi si sedaj razbili glave, najdejo se že zopet zbrane v sovražstvu proti nam. Saj to ni prvokrat, da so Nemci grdo ravnali z Italijani, ali vzlic temu, so vsikdar postali zopet edini na škodo Slovanov. Tako bo tudi sedaj in v bodoče. Tudi če se ne morejo zjediniti za pozitivno delo, so vsikdar edini, ko gre za naše bode kulturne, bode gospodarske interese.

Zato je naša dolžnost, da smo jako previdni in da hladno in trezno motrimo vprašanje sporazumljenja z Italijani in da se ne udajamo nikakim posebnim nadam. Nekateri naši so se bili minolega leta malo preveč razgreti v svojem optimizmu tako, da so na lanskem občnem zboru našega političnega društva klicali: »Evviiva Garibaldi!« O njih morem pač reči, da niso vedeli, kaj delajo! O gotovo: lepo, koristno in potrebno bi bilo pošteno sporazumljenje z Italijani. In tudi težko ne bi bilo priti do takega sporazumljenja. Saj mi ne zahtevamo drugega nego to, kar nam gre po zakonu! Mi ne zahtevamo ne privilegijev, ne dobrot, ne milosti: mi ne zahtevamo drugega, nego da se v našem Primorju vrše zakoni. Ali že ta sama točka je Italijanom dovolj, da odklanjajo sporazumljenje z nami. Oni nočejo, da bi bili mi tu enakopravni, ampak pripoznati bi morali mi, da smo tu le gostje, katere Italijani le milostno trpijo. Mi pa ne potrebujemo, da bi nas tu kdo le milostno trpel, ampak zahtevamo svojo pravico. Nekateri naši so res neprevidni in se niso piti zavedali, kaj je pomenjal tisti vsklik na občnem zboru političnega društva »Edinost« in niso vedeli prav, kaj so tedaj namerjali. Res je, da se je Garibaldi zanimal za vprašanje sporazumljenja z nami. Ali tega ni storil iz ljubezni do nas, marveč iz posebnih svojih namenov. On je predsednik raznim društvom, katerim je cilj: odrešenje teh pokrajin iz avstrijskega jarma. Kar hoče on, to je odtrganje naših pokrajin. On ne misli torej na to, da bi se Italijani odrekli nadvladju v teh pokrajinah. Nasprotno: On bi hotel, da se poitalijančijo in tako pripravirajo za zedinjenje z italijanskim kraljestvom.

Njegov cilj je torej, da zlomi naš odpor. On ve, da ta pokrajina sedaj niso italijanske in zato ve da se prabivalstvo najbrže za zadijenje z Italijo, dokler ne bo poita-

so govorili: Moje je moje in ne tvoje! Da bi pa bili gotovi, da ne bi prišla na svetlo tajna volja Gričanov, in ker je že tako in tako od postanka teklo dovolj krvi, držal je častni kapitelj v turnu vedno močeno stražo dvajsetih hudo oboroženih ljudi, in so se tako kapitelski in griški orožniki gledali kakor sosede, ali — kakor se pravi — kakor pes in mačka.

Danes pa, kakor da ni nikdo mislil na prepir. Vse se je veselilo. Saj je nedelja, dan božji, ko živi samo duša, a srce miruje. Veselili so se in veseleči se so pili tudi kapitelski stražarji v »popovem turnu«. Ti junaški branitelji svojih duhovnih gospodarjev so ležali v travi pred turnom v krogu, sred katerega je stal velik vrč vina, a zdelo se je, da to ni prvi vrč, ker so se junakom obrazli silno rudečili in glave vrtile, s katerih so virgli železne čelade v travo. Rekli bi skoraj: pozabili so kraj vrča na svoj poklic, da niso bili ob zidu turna prislonjeni močni loki, pašice polne ostrih streljic in dolgo tojno kopje, čemur se ni malo čudilo mimajoče griško ljudstvo.

(Pride še.)

lijančeno. Naravno je torej, da bi hotel Garibaldi odpraviti to oviro, hotel bi, da se mi odrečemo svoji narodnosti in svojemu jeziku, naj torej položimo glavno na žrtve-nik tako imenovanega sporazumljenja z Italijani. Za tako cenno pa mi ne moremo hoteti sporazumljenja! Raje poginemo častno v boju!

Rusko-japonska vojna.

Trst, 24. novembra 1904.

Od mnogih strani doznajemo, da izvaja našega dopisnika strokovnjaka vzbujajo vsepovsodi veliko zanimanje. Po pravici in zasluženju. V prvi vrsti pa zato, ker so tako jasna in vsakomur, torej tudi vojaškemu lajku, dostopna, v kolikor je to sploh možno ob toli težavnem predmetu, s katerim se javnost običajno ne bavi.

Gospodu avtorju mora biti v veliko zadovoljenje, da so njegova črtanja točnega položaja, kakor domnevanja glede razvoja dogodkov v bodoče, skoro brezizjemno potrjena po dogodkih. Izlasti pa ni več dvomiti, da je naš sotrudnik takoj iz začetka dobro pogodil dub in bitstvo Kuropatkinove strategije: sredstva in poti, ki si jih je določil ruski vrhni poveljnik, da pride do cilja — počasi, previdno, proračunjeno, modro skrbno na vse strani, ali gotovo.

Iz vsega, kakor je naš sotrudnik označil sedanje položanje, in kakor si on predstavlja bodoči razvoj, izveneva uverjenje, da je Kuropatkin — med tem, ko se Japonci lovili za hipnimi, navideznimi, efemernimi efekti — modro, hladno premišljal in z obudovanja vredno vestrajnostjo in potrpežljivostjo delal, zbiral, pripravljaj ter s tem zagotovil končni veliki glavni uspeh.

To uverjenje ima naš sotrudnik. In da je uverjenje dobro osnovano, za to nam govori dejstvo, da to uverjenje polagoma dozoreva v vseh, ki niso že a priori japonofili, bodi iz sovražstva, bodi iz egoizma, v vseh, ki so si ohranili možnost objektivnega presojanja. — Tako priobčujo n. pr. durajeka »Reichswahr« članek, ki že v svojem naslovu zveni kakor potrjenje nazorov našega sotrudnika-strokovnjaka. Članku, ki je pisan pomnožno velikega poznanja vojne stroke, je namreč naslov: »Zmota vodstva japonske vojske«.

Pol leta že — pravi — je minolo, kar so Japonci vzeli kopno ozino pri Kinčovu. V vsem japonofilskem taboru je bučala velika radost, ker so menili: tu je ključ do Port Arturja in trdnjava mora pasti v najkrajšem času. Ali ti računi so se izkazali krivimi. Japonci so porabili na municiji milijone in milijone denarja in do sedemdeset- to so mož, a so sedaj še le pri jarkih pred glavnimi forti. Trdnjava se more torej — ako jej ne zmanjka municije in hrane — držati še mesece. A tudi v slučaju, da pade, je Port Artur sijajno izvršil svojo nalogo in so se temeljito izjalovili vai načrti in računi Japoncev. Tretjino japonske vojske je trdnjava (kar je posebno povdarjal naš sotrudnik) držala priklenjeno na se, da je mogel Kuropatkin med tem doseči številno protitežje. Japonci so (izlasti to je posebno povdarjal naš sotrudnik) pred Port Arturjem doprinesli neznanskih žrtev na krvi in denarju, s katerimi bi bili, da so jih obrnili proti Kuropatkinu, tega poslednjega bržkone porazili.

Potem pa povdarja »Reichswahr« isto, kar je te dni posebno naglašal naš sotrudnik: položanje Port Arturja se zboljša, čim se približa baltiško brodogradnja. Japonsko brodogradnja bo morala temu novemu sovražniku nasproti. S tem ne nastane sicer še popolno deblokiranje, pač pa bo Port Artur izdatno razbremenjen, ker se število brodogradnje, ki ga blokira, izdatno zmanjša. Posledica temu bo, da trdnjava dobi nove oskrbe in municije in postane zopet sposobnejša za nadaljni odpor.

In še nekaj važnega je, kar je povdarjal tudi naš sotrudnik. Portartursko brodogradnja bo moglo porabiti priliko za poskus bega iz pristanišča. Če se mu to posreči, ne bo imel Port Artur za Japonce, tudi če ga .dobe, nobene vrednosti več, ker dobe le — razvaline. »Reichswahr« potrja torej mnenje našega dopisnika, da pred prihodom baltiške flote — izvzemši, seveda, slučaj akrajne sile — portartursko brodogradnja ne bo skušala prodreti blokade.

Dunajski list pa pritrdja tudi nadaljnemu nazoru našega dopisnika, da tudi v slučaju, ako se na tem poskusu rusko-portartursko

brodogradnja pogubi, bo le koristi za skupno rusko stvar. Na eni strani izgubi Port Artur vasko vrednost za oblegovalce, na drugi pa je računati z gotovostjo, da to tudi japonsko brodogradnja trpelo razmerne škode, čemur bo posledica ta, da bo imelo baltiško brodogradnja šibkejšega nasprotnika, da prvo lažje zadobi zopet gospodstvo na morju. Če pa se Port Artur dotlej obdrži, potem je njegovo osvojevanje gotovo.

(Na neki moment treba tu še posebno opozoriti, ako hočemo prav umeti ves pomen prihoda baltiške flote. Kraji, kjer stoji sedaj japonska vojska v Mandžuriji, so popolnoma izžeti in izmognani. Pomisliti treba le, da je bila popred tam že ruska vojska in da se domače prebivalstvo tudi mora hraniti. Po takem so Japonci — glede oskrbe in municije — popolnoma odvisni od dovažanja preko morja. Čim pa se — a to je, na kar smo posebno opozorili — približa baltiško brodogradnja, bo za japonske transporte po morju tolika nevarnost, da bi bili Japonci blazni, ako bi jih ne zaustavili. Sedaj pa si predstavimo položaj vojske, ki je, recimo, le za štirinajst dni ostala brez oskrbe in municije, a ima pred seboj sovražnika, ki je močan in dobro preskrbljen z vsem! Prenehanje dovažanja le za nekoliko dni bo pomenjalo za Japonce konec, — smrt).

Vplevši te opazke naj naglasimo, da je tudi v »Reichswahr« akcentuirana važnost eventualnega zaustavljenja japonskih transportov. V zaključku upošteva dunajski list tudi možnost, da Japonci obdrže gospodstvo na morju. V tem slučaju bi se vojna nadaljevala na kopnem morda tudi — leta. Japonci bi se, operti na svoje utrdbе, umikali le od koraka do koraka, ali vojna bi bila vendar izgubljena zanje, ker je to neizogibna posledica njihove — temeljne zmote, ki je bila v tem, da niso znali v začetku izkoristiti svoje premoči, katera zmota pa se ne da več popraviti.

Vreme v Sibiriji.

Toplomer je dne 18. t. m. ob 7. uri zjutraj kazal: v Omsku — 16°, v Tomsku — 6°, v Irkutsku — 9°, v Tumanu — 20°, v Citi — 20°, v Vladivostoku — 32 stopinj Celzija.

O položaju v Avstriji.

V dunajskih listih čitamo, da hoče dr. Körber te dni stopiti z italijanskimi poslanci v dotiko ter poskušati, da bi se vprašanje italijanske fakultete rešilo v sporazumljenju Nemcev in Italijanov. To verujemo. Saj smo že pred nekoliko dnevi izrekli svoje mnenje, da vlada nastopi kakor »pošten mešetar«, a račun da utegnemo plačevati mi Slovani.

O pogajanjih Čehov z vlado in stranikami desnice ni danes nikake posebne vesti, a to se povdarja od vseh strani, da Čehi niso storili še nikakih odločnih sklepov za bodočo taktiko svojo. No, to je umevno, ker se bodo pogajanja s prijateljskimi stranikami, posebej s Poljaki in Jugoslovani, nadaljevala. O namerah teh poslednjih smo popolnoma neinformirani. Če gospodje mislijo, da je tako strogo varovanje tajnosti stvari na korist, potem je prav tako. Javnost naša pa je precej nezadovoljna, ker bi — zavejoča se kritičnosti sedanjih momentov — rada kaj vedela, kako mislijo zastopniki naroda zasnovati bodoča varovanje narodnih koristi!

Ustava v Rusiji?

Z dnem 21. t. m. je prišel v Petrogradu kongres zemstev. Veliko senzacijo pa je vzbudila vest, da se ima ta kongres posvetovati o modalitetah, pod katerimi, bi se dalo v Rusiji uvesti ustavno življenje. Ker pa se kongres vrši ob izključenju javnosti, smo povsem v nejasnem, da li ima gornja senzacijska vest res kaj realne podlage. Zato imamo pred seboj le ugibanja. Jedni govorijo, da je car odločno protiven taki nameri, drugi pa — kakor n. pr. »Neue Freie Presse« — razpravljajo že v bambastičnih člankah o zmagi svobodnostne ustavne ideje nad avtokratskim sistemom. Pa bodi kakor hoče, vsekakor pa je smešno in neslano, ako se govori, da je dejstvo o razpravah za uvedbo parlamentarizma v Rusiji le posledica strahu pred vseobčo revolucijo. Mi smo povdarjali že mnogokrat, da med dobrim, vernim in pobožnim narodom ruskim ni tal za vseobčo revolucijo in da bi v vsaki drugi državi prej moglo priti do nje, nego li ravno v Rusiji. Ako so se merodajni faktorji v Rusiji do sedaj upirali uvedanju ustave, storili so to gotovo le iz tehtnih razlogov,

izhajajočih iz cestave in ekstenzije velike ruske države, iz etnografskih in iz razlogov splošne javne naobrazbe. O carju samem pa smo uverjeni, da preveč ljubi svojo Rusijo in svoj ruski narod, da bi mu odrekal kar si bodi pa bilo tudi ustavno življenje — ako bo vedel, da bo to koristilo državi in narodu.

Tudi njegovi ukrepi o sklepih zemstev glede ustave — če je sploh kaj resnice na tem — bodo gotovo narekovani le od ljubezni do Rusije.

In še res pride v Rusiji do uvedanja reprezentativnega principa, gotovo ne bo to — o tem smo uverjeni — slepa kopija parlamentarizma v zapadni Evropi, ampak ta problem se gotovo reši tako, da bo odgovarjalo bitstvu in sestavi ruske države in čutstvom ruskega naroda.

Drobne politične vesti.

Jezikovno vprašanje v domobranstvu. Nekateri poljski listi zahtevajo, da se vsem narodom v državi da glede domobranstva iste pravice, kakor jih imajo Madjari in da naj se poveljevanje v domobranstvu vrši v narodovem jeziku.

Srbska skupščina razpravlja sedaj o adresi, ki jo pošlje kralju. Minister zunanjih stvari, Pašić, je izjavil, da stoji sedanja srbska politika na načelu: »Balkan balkanskim narodom«. To načelo da priznava tudi večina evropskih vlasti.

Češka šolska Matica. V šolah, ki jih vzdržuje »Češka šolska Matica«, je sedaj 12.222 čeških otrok. Ako se tem šolam prištejejo še one, katere Matica samo podpira, vidimo, da skrbi češka Matica za pouk 20.000 čeških otrok.

Češki deželni zbor. Z Dunaja poročajo, da utegne biti češki deželni zbor skoraj gotovo sklican koncem meseca decembra. Čehi bodo skušali, da sprejme deželni zbor predloge glede pomoči, ki se ima dati prebivalstvu, ki trpi bedo valed letošnje slabe letine. To je pa odvisno od novih pogajanj z Nemci.

Domače vesti.

Dogodki v Riemanjih. Iz Riemanj nam poročajo, da se tamkaj širi govorec o nekem novem poskusu tržaškega škofa, da bi po svoje in na svoj način »rešil« to nesrečno riemanjsko vprašanje. Riemanjska afera je bila sedaj precej časa stacionarna, to je, mirovala je in se stvari niso mahnile na nobeno stran. Ali tudi to mirovanje je bilo le en neprestan glas o neuspehu tržaškega škofa. Sleherni dan, ki nadaljuje to stanje, zapisati mora tržaški škof med pasiva svojega pastirovanja. To občuti menda tudi on sam in le tako bi si mogli tolmačiti, če je res, da se nameruje zopet priti riemanjskemu vprašanju do živga.

Kakor se nam poroča, nameruje tržaški škof v kratkem poslati v Riemanje svečenika in odpreti cerkev, ne da bi popred storil ni najmanjši poskus za sporazumljenje z ljudstvom samim. Parola je baje: Cerkev se odpre, kdor hoče, naj gre notri, kdor noče, naj pusti, a gorje njemu, ki bi hotel delati kako oviro. Nu, kolikor mi poznamo stvari in ljudi, moremo reči: že v tem hipu, da ima takov poskus že kal neuspeha v sebi. Mi strmimo! Po grožnji — ker to je vendar dovolj jasna grožnja — obseženi v zadnjem delu navedene parole, moramo misliti, da visoko gospodo še niso zmordili vsi dosedanja neuspehi in blamaže. Poskusiti hočejo torej s starim receptom iz začetka »reševanja« tega vprašanja. Nastaviti se hoče tako rekoč vaba, ki naj bi Riemanjce zavela v kake nespačetne korake, ki bi jih doveli v konflikt z zakonom. Po tem bi bilo nesreče, ki bi ljudstvo — tako računajo namreč gospoda — preplašila in je vklonila. Nu, mi se nadejamo, da ljudstvo ohrani mirno kri in da se ne da razburiti niti po tem novem poskusu, kakor je ostajalo hladno tudi vspricho bajonetov. Vendar se mora tako igro s čutstvom naroda le odločno obsojati. Kakor rečeno, mi smo popolnoma uverjeni, da na bo nesreče; ali če bi vendar prišlo do neprijetnih dogodkov z žalostnimi posledicami: kdo bi imel tako nesrečo na svoji vesti? Mari ljudstvo, užaljeno v svojih čutstvih? Ne, vest bi bila obremenjena njim, ki so to provzročili in njim, ki niso tega preprečili, da si bi bili mogli!

Zato se obračamo dures do dveh faktorjev z resno besedo. Obrachamo se do Njegove Jasnosti gospoda namestnika in pa do našega parlamentarnega zastopstva na Dunaju. Ape-liramo na njihov čut za lastno dolžnost, ki

jim veleva, da skrbje za duševni in materialni blagor ljudstva! Ta dva faktorja naj vendar enkrat zastavita svoj vpliv in svojo moč, da se neha enkrat to razburjanje ljudstva, da pridejo enkrat duhovi do pomirjenja, da se neha izjemno stanje v Riemanjih, nedostojno urejene države XX. stoletja in da se riemanjska afera enkrat začne reševati s sredstvi, ki se sposobna v to, da se to vprašanje reši v soglasju s prvim interesirancem, ki je — prebivalstvo v Riemanjih.

Do tega prebivalstva pa se obračamo z nujno prošnjo, naj ostane mirno in naj se vede korektno kakor se je vedlo doslej in s čemer je že izvajalo svojo moralno zmago!

O naši manifestaciji pripominja »Slovenska Misa« v zaključku svojega poročila:

V Trstu, o katerem govore, da je čisto italijansko mesto, gre ob času, ko je dvakrat toliko slovenskega naroda zadržano po opravilu, več tisoč ljudij do namestništva ob pevanju slovenskih davorij!! A vse to skladno, v redu, vse prežeto neopisnim navdušenjem. . . . . Neslovani gledajo in čudom se čudijo. Še en prizor. Karakterističen je. V sprevodu je bilo tudi mnogo Hrvatov. Pred namestništvom je bil hkratu navstal groben molk. Iz množice je zagrmel nekdo: »Nočemo biti več sužnji vsakomur! Živelo Slovanstvo!« Tedaj so zazveneli prvi akordi »Lijepa naše domovine«, a narod je vsprejel hrvatsko himno odkritih glav. Bilo ti je, da bi zajokal od ganotja.... Narod se je razišel zadovoljen in ponosen, ker je pokazal mnogim, da on ni gost v tem mestu!

Odgovor »Lavoratoru« smo morali odložiti za jutri radi preobilice gradiva.

Prof. Fr. Ks. Kuhač, slavni hrvatski glasbenik, je v nedeljo dovršil sedemdeseto leto svojega življenja.

»Südmarka« na delu. Onim, ki še nočejo verjeti v nevarnost nemške propagande, to-le v pouk:

Bojno društvo »Südmarka«, katerega rovarsko delo podpira vse, kar je nemško, bodi mešan, bodi uradnik, bodi častnik, je krepko na delu na spodnjem Štajerskem. Društvo je razdalo že po spodnještajerskih krajih 40.000 K kakor brezobrestna posojila. V Št. Ilju nad Mariborom je nakupilo svoj »Südmarkhof« za 36.000 K. Tu je shajališče südmarkovskih Nemcev v oni okolici. 20.000 K je dala »Südmarka« za nemški dom v Brežicah. Ista podpira nemške korporacije in dijaška dela. Za podpore dijaštvu izdaja društvo 3000 do 4000 K, podpira svoje člene ob elementarnih nezgodah. »Südmarka« ima na Štajerskem 23 krajnih skupin.

To je pač sistematično, proračunljiva, agresivno delo, ki naj nam izpodkoplje na tej zemlji nacionalni obstanek. Gornja slika delovanja »Südmarka« naj vepodbuđi rodoljubne na Štajerskem na največjo pažnjo in na naj-energičnejši odpor. A v tej sliki kaj čulno odsevajo prečudna izvajanja gospoda Antona Korošca iz — Maribora na enketi »Slovenčevci«, tako, da se hočemo še prav resno pominiti s tem gospodom!

Za možko podružnico družbe sv. Cirila in Metodija v Trstu je zložila vesela družba v »Podpornem in bralnem društvu« 3 krome z željo, da bi se v bodoče vsaka naša manifestacija tako dobro obnesla, kakor se je v nedeljo. Naprej! dokler se nam uniči želja in klic: »Hočemo slovenske šole v tržaškem mestu!« — Gosp. Zorž Fran v Dornbergu je nabral v veseli družbi 2 kroni. Srčna hvala! Blagajništvo.

Ženski podružnici družbe sv. Cirila in Metodija je podarila gospica Jugovic 2 kroni, ker se ni udeležila sestanka naš h gospa na Martinov večer v hotelu »Balkan«. Prva pa za letošnjo Božičnico je podarila gospa Katy Zora 8 K. Naj bi rodoljubna gospa s tem odprla roko in srce drugim rodoljubk za toliko potrebno in ubožno našo deelo!

Odbor podružnice bo kmalu razpošiljal okrožnice: mi prosimo že sedaj, naj nihče ne odpusti naših prosilk praznih rok!

Najdeno truplo novorojenčka. Na meji sv. Križa in Nabrežine, blizu cesarske ceste, so otroci, greda iz Lagine šole, našli v malih eunjah in v zemlji zakopano novorojeno dete ženskega spola. — Za mater ne ve še nihče. Dete je bilo zakopano že kakih 10 dni.

Nesreča na Jesenicah. Poročali smo že o nesreči, ki se je dogodila v železniškem predoru skozi Karavanke. Dosedaj so iz rova izlekli 11 mrtvecev; od ranjenecv jih gotovo

več umre, ker so nekateri zelo hudo poškodovani. Drugi ostanejo pa pohabljeni za celo življenje. Kako se je prigodila nesreča, ni še natančno pojasnjeno. Kolikor je bilo možno konstatirati, so se v južnem rovu železniškega predora v globločini 2940 metrov vneli plini in eksplodirali. V rovu je bilo čuti samo strašno eksplozijo, zemlja se je jela tresiti, cele plasti zemlje in kamenja so se utrgale in padle v rov, tramovje je pokalo in vmes se je slišalo kričanje delavcev. Ljudi se je polastila grozna panika. V prvem hipu je bilo vse okamenelo; nehoti je vsakdo mislil na beg. A to je trajalo le trenotek, potem je pa vsakdo mislil samo na to, da bi rešil one nesrečnike, ki še morda žive in jih niso še udušili plini, ali ubilo kamenje. Začeli so kopati mrtvece iz pod zemeljskih plasti ter stokajče ranjence pokladali na vozičke. — Mrtveci so bili grozno spačeni. — O nesreči se je takoj sporočilo na Dunaj, odkoder sta nemudoma odpoštovala v Hrušico sekcijski načelnik v železniškem ministerstvu Wurmb in stavbeni viši deželni svetovalec Hannak. Ljubljansko deželno sodišče je odposlalo na lice mesta posebno komisijo. Uvedena je stroga sodna preiskava.

Porotno sodišče. Včeraj se je vršila razprava radi skrivde v zločinu oskrunitve proti 45-letni Ani Delgiudice, doma iz Pirana. Predsedoval je sodni svetovalec Pederzoli; votanta sta bila sodna svetovalec Crusiz in Codrig; državno pravdnštvo je zastopal dr. Pangrazi, a branil je toženko odv. dr. Edvard Slavik.

Razprava je bila tajna. Bila je to le ponovna razprava proti Ani Delgiudice. Prva razprava se je vršila namreč v prejšnjem zasedanju porotnega sodišča dne 10. julija t. l. Tedaj je bila razprava proti Ani Delgiudice in proti glavnima krivcem v tem zločinu: Petru Zecchin, ki je brat Ane Delgiudice, in Antonu Contento. Prvi je bil obdolžen, da je v poletju l. 1903. zlorabil hčer Ane Delgiudice, Virginijo, katerej ni bilo še 13 let, in istotako tudi Contento. Zecchin je bil tedaj obsojen na 14 mesecev težke ječe; Contento — ker je bil počel zločin v pijanosti — na en mesec zapora; a Ana Delgiudice je bila obsajena na 18 mesecev težke ječe.

Odv. dr. Slavik je bil, kakor branitelj Ane Delgiudice, uležel pritožbo ničnosti. Ia najviše sodišče je sprejelo pritožbo ter razveljavilo tedanjo razsodbo, in sicer iz sledečih razlogov: 1. ker nista bili stavljeni porotnikom dve samostojni vprašnji glede Ane Delgiudice: eno z ozirom na dogodek Zecchin, a drugo z ozirom na dogodek Contento; 2. radi pogrženih instrukcij o pravu, katere je dal predsednik razprave; 3. ker se v razsodbi ni jemalo v poštev, da so hoteli porotniki, izključivši iz vprašanja oni odstavek, v katerem se je govorilo o zločinu Zecchina, očividno izključiti soodgovornost toženke v istem zločinu. Iz teh razlogov je torej najviše sodišče dvigalo razsodbo ter zaukazalo drugo razpravo.

Na včerajšnji razpravi je bila prečitana ista obtožnica, kakor prvokrat. No, bodi povedano v kratkih besedah: Zecchin in Conte sta zlorabila še ne 13-letno deklico Virginijo Delgiudice, a mati deklice, Ana Delgiudice je — kakor pravi obtožnica — vedela za to.

Toženka nima popolnoma zdrave pameti. Pretrpela je mnogo. Živela je vedno v revščini. Omožena, jo je mož vedno pretepal in slabo hranil; rodila je trikrat, a dvakrat dvojčka. Potem ko je od njega naslela neko grdo bolezen, jo je mož zapustil.

Bili so zaslišani kakor priče: njen brat Peter Zecchin, njena hči Virginija in Anton Contento.

Porotniki so zanikali skrivdo v zločinu g'de dogodka Zecchin, a spoznali so jo skrivno v dogodku Contento. Na podlagi tega pravoreka je bila Ana Delgiudice obsajena na 3 mesece ječe poostrene z enim dnevom osamljenosti na mesec.

Tepena sta bila. 16-letni pekovski vajenec Viktor Terčan, stanujoči v ulici della Caserma št. 10 in 13 letna šiviljska učenka Aurelija V. t. stanujoča v ulici Dunota št. 5. Prvi je bil opraskan po levi roki, katero so mu na zdravniške postaji povezali, druga se je pa le pritoževala, da jo boli desno lice, po katerem jo je udarila neka žens.

Tat iz Italije. Včeraj predpoludne je policijski agent Schubert aretoval 26-letnega tapecirarja Izidorja Palato, doma iz Padove v Italiji. Izidorja namreč iščejo italijanske oblasti, ker je izvršil v Padovi neko veliko

tatvino. Schubert je Izidorja odvedel na policijo, kjer ga je policijski konceptist dr. Zecchini vzel na zapisnik ter ga potem poslal v spremstvu redarjev v zapore v ulico Tigor. Izročeno bo italijanskim oblastim.

Iz »Škrata«:

Žganje ojačuje in slabi. Zdravnik: »Da, draga žena, naterite vašemu sinku noge z dobrim žganjem, to mu jih bo ojačilo«.

Žena: »Je-li res, gospod doktor? A mojemu možu od žganja noge — slabe«.

Trgovina.

Borsna poročila dne 24. novembra. Tržaška borza.

Napoleoni K 19.06—19.09—, angleške lire K — do —, London kratak termin K 239.30—239.75 Francija K 95.10—95.35, Italija K 95.10—95.35 italijanski bankovci K —, Nemčija K 117.55—117.75, nemški bankovci K —, avstrijska ednotna renta K 99.90—100.15, ogrska krona renta K 98.—98.30, italijanska renta K 102.3/4—103.1/4, kreditne akcije K 672.—675.—, državne železnice K 647.—650.—, Lombardi K 86.—88.—, Lloydove akcije K 720.—730.—, Srečke: Tisa K 324.—326.—, Kredit K 478.—480.—, Bodenkredit 1880 K 305.—315.—, Bodenkredit 1889 K 298.—304.—, Turške K 134.—136.—, Srbije — do —.

Dunajska borza ob 2. uri pop.

Državni dolg v papirju	100.25	100.15
„ srebru	110.50	100.30
Avstrijska renta v zlatu	120.—	120.—
„ kronah 4%	100.15	100.15
Avst. investicijska renta 3 1/2%	91.35	91.30
Ogrska renta v zlatu 4%	118.95	118.95
„ „ kronah 4%	98.10	98.15
„ „ 3 1/2%	88.85	88.85
Akcije nacionalne banke	1630.—	1630.—
Kreditne akcije	673.50	673.50
London, 10 Lstr.	239.42 1/2	239.45
100 državnih mark	117.75 1/2	117.52 1/2
20 mark	23.51	23.51
20 frankov	19.07	19.07
10 ital. lir	95.20	95.20
Cesarski cekini	11.32	16.32

Parizka in londonska borza.

Pariz. (Sklep.) — francoska renta 98.45 % italijanska renta 104.60 španski exterior 50.22, akcije otomanske banke 598.—.

Pariz. (Sklep.) Avstrijske državne železnice — Lombardi — unificirana turška renta 88.40 menice na London 251.50, avstrijska zlata renta 101.65 ogrska 4% zlata renta 102.15 Länderbank 495.—, turške srečke 131.75, parizka banka 12.83, italijanske meridionalne akcije 758.—, akcije Rio Tinto 15.57. Tržna

London. (Sklep.) Konsolidiran dolg 88 3/4, Lombardi 3 1/2, srebru 27.—, španska renta 89 1/4, italijanska renta 104.—, tržni diskont, 3.—, menice na Dunaju 24.21 dohodki banke — izplačila bank — Stalna.

Tržna poročila 24. novembra.

Budimpešta. Pšenica za april 10.15 do 10.16; riž za april 7.94 do 7.95; oves za april 7.15 do 7.17; koruza za maj 7.52 do 7.53.

Pšenica: ponudbe srednje: povpraševanje omejeno, mirno. — Prodaja 12.000 met. stotov., vzdržano. Vreme: blago.

Havra. (Sklep.) Kava Santos good average za tek. mesec po 50 kg 45.25 frk., za marec 46.—.

Hamburg. (Sklep pop.) Kava Santos good average za dec. 37.— za marec 37 1/4, za maj 38.—, za september 39.—, vzdržano. Kava Rio navadno loco 38—40, navadna realna 41—42, navadna dobra 43—45.

Hamburg. (Sklep.) Sladkor za nov. 28.30 za dec. 28.45, za jan. 28.60 za februar 28.70 za marec 28.75, za april 28.85. Mi. no. — Vreme: mrz.

New-York. (Otvorjenje.) Kava Rio za bodočo dobavo, vzdržano, 5 stotink zvišanja, nespremenjeno.

Sladkor tuzemski. Centrifugal plus, prompt K 66.50 do 68.00, za september K — do —, marec-avg. 66.50 do 68.—, Concassé in Melispu promptno K 68.30 do 69.30, za sept. K — do —, marec-avg. 68.30 do 69.30.

London. Sladkor iz repe surov 14 1/4 Sh. Java 14 1/2 Sh.

Pariz. Rž za tekoči mesec 16.25, za riž december 16.30, za januar-april 17.—, za marec-junij 17.25 (mirno). — Pšenica za tekoči mesec 23.70 za december 23.90, za januar-april 24.70 za marec-junij 25.15 (stalno). — Moka za tekoči mesec 31.40 za dec. 31.50, za januar-april 32.30, za marec-junij 32.80 (mlačna). — Repično olje za tekoči mesec 41.75 za december 45.—, za januar-april 45.50 za maj-avgust 46.— (mirno). — Špirit za tekoči mesec 48.75 za dec. 48.— za januar-april 48.— za maj-avgust 47.— (tržno). Sladkor surov 88° usno nov 37 1/4—37 3/4 (mirno) bel za tekoči mesec 41 1/4 za dec. 41 1/4 za jan. april 42 1/4 za marec-junij 43 1/4 (stalno) rafiniran 72—72 1/4. Vreme: mrz.

Trgovina se zaklanja prašiči.

Včeraj sta bila pripeljana na tukajšnji trg sema 2 zaklana prašiča. Prodalo se je nekaj prijénjega blaga po K 90—100. Vseled neugodnega deževnega vremena ni nikakega povpraševanja.

Zadnje brzojavne vesti.

Novi italijanski finančni minister.

RIM 24. Kralj je podpisal dekret, s katerim je državni podtajnik Majorana imenovan finančnim ministrom.

Poslano.*)

Oklic vsem rodoljubom!

Slavna je zgodovina naše mornarice in njenih vodnikov. Z najskromnejšimi sredstvi je bila oživotvorjena in je izvajala zgodbinsko znamenite zmag. Toda ti ponosni zgodovinski spomini so za naše ljudstvo le imena. Medtem, ko so vse velevalisti prepričani o potrebi krepke pomorske sile, ker smo ta more dati trgovstvu in prometu na morju potreben zaščito, stoji Avstrija na zadnjem mestu. Ne le povzdiga domačih tr-

govinskih in eksportnih razmer kakor nujna potreba sedanosti, temveč tudi ugled države in njeni politični odnosi silijo na intenzivnejše delovanje na morju in le razvoj krepke pomorske sile more povzdigniti vrednost avstrijskega državljanstva izseljencev in njihov položaj v tujini. Rastočim potrebam za pospeševanje domačih maritimnih interesov, za katere v državnem proračunu ni dobaviti sredstev, se mora tudi pri nas, kakor drugod, zadostiti deloma z dobrovoljnimi sodelovanjem. Zato se obrača pravkar ustanovljeno »Društvo za pospeševanje avstrijskega brodarstva« do vseh rodoljubnih slojev, brez ozira na politično mišljenje in narodnost, do vseh, ki smatrajo slavo domovine za najvišjo svetinjo; do vseh, ki z materijalnega stališča upoštevajo gospodarski razvoj domovine. Vsakdo izmed teh naj pristopi društvu ter donese po možnosti svoj prispevek. Vsakdo naj deluje v svojem krogu, da se bodo široki sloji prebivalstva zanimali za razvoj našega trgovskega brodarstva in naše mornarice ter naj se spominja tistih, nad katerimi se vije avstrijska pomorska zastava. Kdor dela za avstrijsko zastavo, dela za cesarja in državo, za svoj in svojih otrok blagor. Tudi na sinjih valovih morja leži kos avstrijske bodočnosti!

Redni člani plačajo letnino 25 K, do smrti člani enkratno donesek v znesku 250 K. Podporni člani so tisti, ki darujejo društvu brez tratin obveznosti znesek v poljubni višini. Prijavljena za vstop ali doneski naj se blagovole pošiljati: »Društvu za pospeševanje avstrijskega brodarstva« (»Verein zur Förderung der österreichischen Schifffahrt«) na Dunaju, I. Hababurgergasse 5; potem: »Wiener Bankverein« u in njegovim podružnicam; »Živnostenski banki« in njenim filijalkam; slednjič potom ces. kr. nočno-bravilničnega čekovnega konta št. 882.861.

Na Dunaju, 1. novembra 1904.

Predsednik:

Ernst grof Sylva-Tarouca, c. in kr. tajni svetnik.

I. predsednik:

Dr. Karl Lueger, župan dunajski.

Poslovni predsednik:

Josip Graf.

Odborniki:

Ant. Vuković vitez Vučićolski, drž. poslanec;

Dr. Ivan Šusteršič,

deželni in državni poslanec;

Dr. Ivčević,

deželnozbornski predsednik.

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo le toliko, kolikor mu zakon veleva.

Poslano*)

Podpisani smatra gosp. Ante Kreševiča poštenim, ter izjavlja, da glasovi o njegovem nepoštenju izvirajo od tretjih oseb.

August Škerl.

*) Za članke pod tem naslovom uredništvo le toliko odgovarja, kolikor zakon veleva.

Sprejemajo se vsakovrstna dela in po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

Tovarna pohištva

— RAFAEL ITALIA —

Velikansko skladišče in razstava

pohištva in tapetarij

— TRST —

ulica Malcanton št. 1

po zelo nizkih cenah.

Un. med. dr. E. DEREANI

Bivši volenter in asistent c. kr. klinike za ušesne in očesne bolezni v Gradcu in na polikliniki za nosne in vratne bolezni v Berlinu.

Ordinira od 8—10 predp., 2—4 pop.

kot praktičen zdravnik in specialist za gori navedene bolezni.

GORICA, Piazza del Duomo 2 I

V sredo in soboto od 10—12 predp.

— Za uboge brezplačno. —

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

— ulica Tesa št. 52 A —

(v lastni hiši.)

ZALOGA:

Piazza Rosario (šolsko poslopje)

Cene, da se ni bati nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Zahvala.

Podpisana rodbina izreka iskreno zahvalo vsem onim, ki so nje dragi nepozabni

ERNESTI

izkazali poslednjo ljubav, spremivši jo k večnemu počitku, oziroma vsem onim, ki so podpisani na kakoršen si bodi našim izrazili svoje sočutje. Dalje bodi iskrena zahvala darovateljem vencev, posebno pa uglednemu društvu »Velesila«, na krasnem in pretresujočem pevanju ganljivih žalostink. Vsem, vsem bodi zahvala, ki so nam nudili tolažbo.

ŠKEDENJ, 23. novembra 1904.

Rodbina Sancin-Drejačeva.

Važno naznanilo za krčmarje in restavraterje!

V dobroznani poznani zalogi steklenin in porcelane trdke

JAKOB HIRSCH

— v TRSTU, ul. Cavana 15 —

(nasproti škofijski palači).

se nahaja velikanski izbor kozarcev in vrčkov

— vsake oblike in velikosti. —

Brezkonkurenčne cene.

Serravallo-vo železnato kina vino

za bolehe otroke in rekonvalescente.

Provzroča voljo do jedi, utrjuje želodec in ojačuje organizem.

Priporočeno od najslovečih zdravnikov v vseh slučajih, kadar je treba se po bolezni ojačiti.

Odlikovano s 16 kolajnami na raznih razstavah in z nad 3000 zdravniškimi spričevali.

I. SERRAVALLO

— Trst. —

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond 29.217.694.46 K Izplačane odškodnine: 78.324.623-17 K

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

VSA POJASNILA DAJE:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najakutneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdati podpore v narodne in občnokrajne namene.

V najem se odda pri slovenski družini mala meblirana soba. Naslov pove uprava „Edinosti“.

19-leten deček ki zna tudi nekaj nemški, želi takoj ali kasneje vstopiti pri kakem gošpodu, da bi se učil kočijaštva. — Naslov: ANTON SEČNIK, ulica della Fonderia šte. 2.

Manufakturna trgovina
Ambrosich & Modricky
TRST - ul. Belvedere 32 - T ST
Fuštanj za krila širok 90 cm po 36, 42 novi. Fuštanj veleur od 27 novč. dalje, bel, siv in piquet fuštanj. Kolenina bela in siva. Maje, šjali in rute. Odeja od volne ali bombaža. Pregrinjala preproge za mej posteljo. Kravate, srajce za moške in ženske. Krila, nogovice, čipke in zamet, kakor tudi raznovrstne drobnarije.

PRODAJALNICA JESTVIN
Ivan Gnot
TRST - ulica Giulia 33 - TRST
Kava, sladkor, testenine, moke — najboljše mlino, okajeno meso. Vedno sveže blago. — Konkurenčne cene.

Pekarna
FRAN PASCUTTI
zalagatelj prvih hotelov, restavracij, kavarn in vojarn.
Piazza della Caserma 4 in ul. Carlo Ghega 4
Telefon št. 1333.
Trikrat na dan svež kruh.
Pošiljanje na dom.

Pekarna in sladničarna
FRAN MILLANICH
Trst. — ulica Commerciale 7 — Trst.
Trikrat na dan svež kruh vsake vrste. Raznašanje na dom. Sprejema naročbe na sladčice itd. o priliki porok in krstov.
Najugodnejše cene.

JAKOB SOTLAR
Via del Baccchi 3.
Zaloga dalmatinskih in istrskih vin prve vrste. Vsakovrstni desertni likerji. Najfinejši spirit za konzerve.
Prodaja na čebelo in drobno.
Dostavljanje na dom.

Dr. N. Fertilio
specijalist za bolezni nosa, grla in ušes.
Ul. Torre bianca 45 (vokal, Torrence). TRST.
ORDINUJE: od 10—12 predp., 3—4 pop. od 4—5 pop. brezplačno.

4 pare čevljev za 5 K.

Vsed nakupa ogromne množice obuvale in neke konkurzne mase prodajajo le ne koliko časa po umazani ceni 1 par moških in 1 par ženskih črnih čevljev za vezati z močno nabitim podplatom, nadalje 1 par moških in 1 par ženskih modrih čevljev. Vsi ti 4 pari so najnovejše mode, močni, gorki in pripravi za zimo ter veljajo le 4 krone. Pošilja le proti predpisani ali povzetu A. GELB, KRAKOV 40/3 — Za usročbo za dostavo dolgot stopala. Zamena dovoljena ali denar nazaj ako ne bi uzejalo.

„SANUS“
novi higijenični zobotrebniki disinfektirani parfemirani zaprosen patent se prodajajo povsod.
C. COMINI, Trst Barriera 28

Nova hiša

za gostilno s 3 sobami, 1 dvorano, kuhinjo in kletjo je na prodaj pri Sv. Ivanu šte. 1031. (Zraven novega kolodvora)

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON

TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5

MEBLOVANJE PO NAJMODERNEJŠIH ZAHTEVAH

KATALOGI BREZPLAČNO.

„Europa“ = „Franklin“
sta najboljša ameriška pisalna stroja ter staneta 30% manje nego drugi.
Edini zastop in zaloga
grafični zavod
IVAN BATTARA - Trst
ul. sv. Antona — sv. Nikolaja 33
Pomoževalni stroji „Ciclostyle“, teografi ter pripadki Pečati, klišiji, napisi za na vrata itd.

Otvorilo se je velikansko skladišče

ALL'UNIVERSO

Trg Carlo Goldoni 1.

Bogat izbor raznovrstnih površnih sukenj (paletot, ulster) in obleke za moške, dečke in otroke.

Veliki dohodi blaga iz tu in inozemskih tovarn. — Naročbe po meri hitro in točno.

Govori se slovenski.

Najugodnejše cene.

Odlikovana v Rimu s zlato kolajno in zaslužnim križcem —
Odlikovana tovarna
za čopiče in ščetke
IVAN ANGELI
ulica Vincenzo Bellini (nasproti cerkve sv. Antona novega).
Edini specializist za izdelovanje zidarskih in slikarskih čopičev; lastna specializirana čopičev za barvanje s pokostjo.
Pleteni naslanjači francoskega sestava in nedosežne kakovosti.
Se ne boji nikake konkurence glede zmernih cen kakor tudi izvrstnega izdelka. Čuvati se je dobro, da se ne zamenja moja trdka s konkurenti jednakega imena.

ADOLF GRÜNWALD
angleška krojačnica
TRST — Piazza Grande št. 2 — TRST

Gratis in franko prospekti angleškega sistema.

Na naročbo elegantnih moških oblek po meri.

Prezračno čiščenje in likanje obleke, katero se pošlje in se jo tudi izroči dotičnemu naročitelju.

Zavod prve vrste za uniformiranje.

Prospekti za častnike, prostovoljce in c. kr. uradnike gratis in franko.

Najboljše obuvale po najugodnejših cenah se vdobiva
samo v čevljarnici
Corso 12 Julij-a Romanelli, Trst Corso 12
Velika izbira galoš za gospode in gospé.

Zlatar
DRAGOTIN VEKJET
(C. Vecchiet).
TRST. — Corso št. 47. — TRST.
Priporoča svojo prodajalnico zlatanine, srebrnine in žepnih ur. — Sprejema naročbe, poprave srebrnih in zlatih predmetov ter poprave žepnih ur.
Kupuje staro zlato in srebro. Cene zmerne.

Vinogradniki pozor!

Naznanjam, da bodem imel za leto 1904 in 1905 nad 50.000 cepljenih trt bodi na zeleno ali na suho, kakor tudi bilf divjakov. Trte so beli burgundec, laški raling, silvance, rulandec, portugalka, vrhpolce ter raznih drugih belih in črnih vrst. Cena 1000 komadov I. vrste K 160, bilfe, 1000 komadov K 20. Oglasiti pismeno ali ustmeno pri Josipu Coticu, vinogradniku v Vrhpolji pri Vipavi na Kranjskem.

URAR
F. PERTOT
Trst, ul. Poste nuove 9
priporoča veliki izbor ur: Omega, Schaffhouse Longines, Tavanis itd. kakor tudi zlate, srebrne in kovinske ure za gospe.
Izbir ur za birmo
Sprejema popraviljanja po nizkih cenah.

Oglas.

Javljamo slavnomo općinstvu, da smo otvorili podrum dalmatinskih vina i rakije droparice iz Šibenika od vlastitih proizvodov.

U nadi smo, da će se to slavno općinstvo poslužiti što većim naručbama na veliko, na malo i za obitelj, Franko u kući.

Nasa će biti zadaca, da slavno općinstvo zadovoljimo u svakom pogledu, umoljavajuć is o da se izvoli osobno ili pismeno obratiti kod:

MAKALE & KULUŠIĆ

Gostilnica:

Podrum:

„Alta borgata di Sebenico“

ulica dele Ponte br. 6

ulica Ghiozza br. 19

Tovarna plošč iz cementa in zaloga stavbenih stvari

Aristide Gualco

v ulici S. Servolo št. 2

Plošče šestoglate

od cm. 17 za 17

Plošče štirioglate

od cm. 25 za 25

Cene zmerne: 15% odbitka.

Neprekošeni

so moji destilacijski aparati za izdelovanje žganja iz žonke na deflegmacijo in s pečjo, ki se zvraca. Absolutno čist in aromatičen izdelek, ki se hitro preljuje in tudi hitro napolni kakor tudi izprazni, vsled česar je ta stroj v vsaki racionalno delujoči žganjarnici neobhodno potreben. Nerazmerno mali nabavni troški se pokrijejo že s prvo letino. Močna in solidna sestava jamči za mnogoletno trpežnost. **Ant. Hoffmann**, tov. medenega in kovinskega blaga Praga VII.
Prospekti brezplačno in franko.

Nad 40-leten vspeh.

Najstarejša medicinska specializirana naša pokrajina.

PASTIGLIE PRENDINI

(od ogolunjene sladke skorje)

Iznajditelj in izdajatelj P. PRENDINI v TRSTU.

Odlikovane z kolajnam in diplomami na prvih mednarodnih razstavah.

Počastne se zaupanjem odličnih zdravnikov ter predpisane kot domače zdravilo pri: grloboli, kašlju, hripavosti, upadanju glasu, kataru.

Zamorejo jih uživati tudi otroci, nadalje pevci, govorniki ter učitelji, da zadobe čist in svež glas.

NB. Pazite na nepošteno ponarejanje ter zahtevajte vedno „Pastiglie Prendini“.

V škatlicah: v lekarni „Prendini“ v Trstu ter v vseh boljših lekarnah tukaj in v Evropi.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Podružnica v Celovcu.

Kupuje in prodaja

vas vrste rent, zastavnih pism, prioritet, komunalnih obliacij, srečk, delnic, valut, novcev in davis.

Pomene iz daja k vsakemu kromanju.

Polno vplačani akcijski kapital K 1.000.000

Zamenjava in eskomptuje izrečane vrednostne papirje in vnovčuje zapise kupone.

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavoje.

Rakompi in iskreno manio

Daje predujme na vred. papirje. Zavaruje srečke proti kurzn.

izgubi

Podružnica v Spljetu

Denarne vloge vsprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložen denar obrestuje od dne vloge d dne vdič.

Promet s čeki in nakaznicami.